

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez doposlane naročilne, se uprava ne odira. Naročilna na mesečno izdajanje "EDINOSTI" stane: za celo leto 1 Kren 1-20, za pol leta 1 Kren 1-10. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in ne rokajati se ne vračajo. Naročilno, oglasne in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Maršal dom). Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik koncesije lista "Edinost", - Natimila "Čikarna, "Edinost", vpisana združba z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

„Teško je bojovati pod zastavo, ki je oskrunjena s krvjo očeta,“ se je oglasil uporjen glas iz trope upornikov.

jenje. Ustvarjajo se stranke in stranke, ki so svoj upliv prenesle tudi že na politiko. Ko je padel vojni minister baron Schönaich, se je uzroka temu iskalo takoj v Franu Ferdinandu. Čim je minister padel, že se je povsodi govorilo, da se nadvojvoda Leopold Salvaor, mož najljubše cesarjeve hčere, vsak dan demonstrativno spreha, vedno pod pazduho, z baronom Schönaichom.

Tako se ustvarjajo stranke na dvorih nadvojvod. Svojo stranko ima minister znanjli stvari grof Aehrenthal, vojni minister, bivši šef generalnega štaba, in tako vsi po vrsti. Te stranke se osredotočujejo v salonih nadvojvod. Da, celo parlamentarne stranke imajo na dvoru svoje zaveznike. Cesarju prizadevajo člani družine s svojimi strankami dosti skrbi.

Največ posla je dajala nadvojvodkinjam prestolonaslednikova soproga, kneginja Hohenberg. Vsak njen korak jim je bil važen, a ker je bila kneginja le grofica, se je proti nji dvignila cela vojska nadvojvodinj, ki jej nikakor nočejo dovoliti enakopravnosti z rojenimi nadvojvodinjami. In kadar se je ona prikazala na dvoru, so si gospe prizadevale, da ostane kneginja v ozadju, kakor predpisuje to rodbinski red. Nu, ugled vladarjev je v vsej rodbini tako velik, da se je z njegovim prizadevanjem dogodil to leto velik rodbinski dogodek, o katerem se še vedno govori.

Vsako leto na Božič so prirejali na dvoru rodbinski obed, ki mu je predsedoval vladar sam. To leto pa ta obed ni bil pri cesarju, temveč pri prestolonasledniku.

Nadvojvoda Fran Ferdinand je pozval vse člane dvora na rodbinski obed. In prišli so tudi. Prestolonaslednik je o tej priliki osobito izlical svojo soprogo, ter je ž njo sprejemal goste v veliki dvorani svojega dvora, dočim je bil obed v sosednji dvorani.

Dosedaj je bila kneginja Hohenberg na dvoru vedno zadnja, za najmlajšo nadvojvodkinjo, na tem obedu pa je prestolonaslednik nakazal svoji soprogi prvo mesto. Predsedoval je rodbini, sedeč na čelu mize, a poleg njega kneginja Hohenberg, dočim so šele za njo sejele nadvojvodinje: Izabela, kateri je bila grofica Chotek dvorna dama, potem cesarjeva hči Valerija in nadvojvodinja Izabela, mati bodočega prestolonaslednika Frana Josipa. Vse te tri nadvojvodinje so velike nasprotnice prestolonaslednice in glavna zapreka, da kneginja Hohenberg ni dobila naslova nadvojvodinje. Ta obed je prava senzacija na dvoru in govore, da je ta obed znakom, da je na dvoru prevladal prestolonaslednikov upliv. Sodi se tudi, da je vladar sporočil članom rodbine željo, naj bo konec spletkam in naj se v znamenju miru vsi najdejo pri prestolonasledniku.

Odgovor na petorico „Goričinskih“ točkov.

Članek, v katerem se bavi „Gorica“ z našo bilanco Goriške, kulminira v teh-le petih točkah:

1.) da imajo po volilnem redu Lahli enega poslanca več nego mi. 2.) da nam je mogoče priti do večine, le, ako si prisvojimo mandata, čez katera razpolaga trg. in obrt. zbornica. 3.) da je v to treba skupnega dela obeh strank. 4.) da nam je mogoče brez večine le z abistenco prisiliti laško zbornico večino do spoštovanja pravice in ravnopravnosti, v kar pa je treba edinstvi obeh strank. 5.) da je bila abistnenca pred leti upeljana, da jo je pa preprečil neki liberalni slovenski poslanec.

„Gorica“ pravi, da naš odgovor bo — molk, ker da se solnce ne da tajiti z neba, kakor da je bil „pred petimi leti“ v uprav enaki zadevi, za to pa nam je in ostane njena bilanca — politična lopovščina.

Kakor nismo nikdar ostajali dolžni stvarnega odgovora na izvajanja v „Gorici“, ako so bila vredna odgovora, ker na vsako čvkanje vendar ne kaže odgovarjati — tako jej tudi danes odgovarjamo stvarno in kratko:

Ad 1.) Nič novega, to vemo že vsi.

Ad 2.) Tudi to je obče znani resnica.

Ad 3.) O tem pa ne le da smo prepričani, marveč smo ravno mi vedno pisali za skupno delo; kriva pa je ravno stranka dr. Gregorčiča, da je bilo tako skuono delo onemogočeno! Ko je bila v manjšini, je z frivolno obstrukcijo preprečila vsako skupno delo ter izsilila razpust deželnega zbora; ko pa je prišla v večino, jej ta uspeh ni zadostoval, marveč je na brutalen način razveljavljala mandate neljubih jej poslancev slovenske manjšine in je oropala manjšino odborniškega mandata, ki je tej poslednji pristojal. Nazadnje je odklanjala vsaka pogajanja z manjšino, čemur se v drugih deželah niso upirale najbolj nasprotni si stranke. Vprašamo torej „Gorico“: je-li bilo kaj dobre volje pri dr. Gregorčičevi stranki za skupno delo — in kaj je zakrivila slovenska manjšina, ki je bila od leta 1908 naprej vedno le v defenzivi, da ni prišlo do skupnega dela?

Ad 4.) Priznavamo, da edino orožje slovenskih poslancev proti prepotenci italijanskih poslancev je — abistnenca. Gregorčičeva stranka ima sedaj najlepšo priliko za dokaz, da jej ta trditev ni le prazna polemična fraza, ampak da je pripravljena

z svo energijo nastopiti proti nasilstvu italijanske stranke. Vse odložitve mandatorov šestorice furlanskih poslancev in abistnenca slovenske manjšine je razmerje v deželnem zboru za Slovence tako ugodno, kakor nikdar poprej: z nadškofom vred imajo Slovenci večino v deželnem zboru — brez nadškofa pa zadostuje, da le 3 pristaši Gregorčičeve stranke abstinirajo in Italijani ne morejo sklepati ničesar!!! Italijanski poslancev je namreč sedaj 9, slovenskih istotako 9. Gregorčičeva stranka ima torej brez ozira na slovensko manjšino moč v rokah, da z abistnenco pritiska na italijansko večino. Hic Rhodus — hic salta! Če Gregorčičeva stranka tega ne stori, je doprinešen dokaz, da je s Pajerjevo stranko tesno zvezana, čemur je „Gorica“ vedno oporekala — in dokaz, da so „Goričini“ tozadevna izvajanja le prazna besedičenja in pesek v oči nepoučenim čitateljem.

Ad 5. Kar je bila nekdanj, to sedanje zastopnike manjšine nič ne briga — tem manj, ker dotični nekdanji poslanec ni sedaj ne v deželnem zboru, niti nima besede v stranki, h kateri je nekdanj pripadal.

Le pogumno torej na plano z slovensko abistnenco, katere danes ne ovira niko od slovenske strank!!! Recept smo dali in treba ga je le uporabiti.

To je naš odgovor in sedaj smo radovedni mi na odziv.

Goriški deželni zbor.

(Izvirno.)

Predseduje deželni glavar dr. Pajer. Navzoči vsi poslanci slovenske klerikalne in laške liberalne stranke razun nadškofa dr. Sedeja.

Začetek seje po 4. uri popoldne. Vložene so prošnje za podpore in načrt za občinsko pot v Zabljah, za vodovod v Čiginju, za Dijaško kuhinjo in za strežnice pri napajališčih.

Predlog posl. Fona o podaljšanju posojil, dovoljenih za obnavljanje filokseričnih vinogradov se izroči finančnemu odseku.

Ravnatoko se sprejmejo, oziroma izročijo nadaljevalne dnevnega reda, ki smo jih objavili v včerajšnji številki, dotičnim odsekom.

K točki 27. se določi nadaljevalni tečajem vajencev v Ogleju, Campolonga, Korpril, Fari, Fiumicellu, Gradežu, Moraru, Perteoluh, Pierisu, Romansu, Ronkah, Rudi, Zagraju, Šempetru ob Soči, Tapoglianu in Turjaku vsakemu po 700 K.

K točki 28. se sklene naprositi trgovinsko ministrstvo, da zgradi v Gorici zgradbo za osrednji poštno-telegrafični urad.

K točki 29. se sklene zahtevati drugo telefonično zvezo Trst-Gorica-Kormin, potem izpopolnitev zveze Gorica-Ločnik-Kormin, Oglej-Cervinjan, zvezo po Suški dolini z Beljakom in po Vipavski dolini s Kranjsko.

K točki 34. se odobri sklep deželnega odbora, ki določa ravnatelj deželne umobolnice dr. Tratniku plačo VI. razreda in 2000 K doklade, primariju dr. Breclju plačo VI. razreda, sekundarijema dr. Fransoniju in dr. Bačeru po K 2400 —; mesto deželnega kancelarja se odpravi; računskemu blagajniku pri deželni umobolnici, Viljemu Kleinu se določi plača IX. razreda, ravnatoko inž. Mauerju, pisarniškega oficijalu Ahilu Vidrigu pa plača X. razreda.

K točki 62. (zadnji) poroča v imenu verifikacijskega odseka poslanec Berbuč o izvolitvi treh poslancev veleposestva I. volilnega okraja. Navaja, da je bil glas volilca Kebata neveljaven, da komisija ni pripustila k volitvi uršulinskega oskrbnika, da je bil nepravilen glas Jakoba in Graziadija Bolaffija, da je volilec Cotič nedoletel, da je bil volilec Šušmelj voisan v volilni imenik dan prej in da je 10 veleposestnikov volilo tudi v kmetskih občinah.

Izjavlja, da verifikacijski odsek ni prišel do nikakega zaključka in zahteval nadaljnjih informacij od vlade.

K besedi se oglasi nato okrajni glavar Rebek, ki je slovensko govoreč, pred vsem zavračal napad posl. dr. Gregorčiča na vlado v drugi seji in odločno obsojal način tega napada. Iz Gregorčičevih besed izhaja očitanje napram vladi, da je ob prilki volitev v veleposestniški kuriji ravnala pristansko. Vlada je imela nalogo, da v zelo kratkem času pripravi vse potrebno za volitve in če se je v njen operat ukradla kaka pogreška v sled hitrega dela kakor v zadevi Cotič in Bolaffio, ji zaradi tega ni mogoče očitati pristranosti; najmanj pa zaradi slučajev, ki jih je navedel poročevalec, zaradi katerih ne bi bilo treba nikakega razburjenja.

Zastopnik vlade je nadalje poudarjal, da je tekmo svoje 30 letne službe videl nebroj volilnih imenikov, da pa lahko reče, da ni bil nikdar nobeden točen. Je pač treba pri tej stvari tudi sodelovanja strank in zato je zakonodajalec vpeljal v volilno postopanje tudi reklamacije, ko ima vsak volilec pristop in si lahko ogleda volilski imenik in potem reklamira.

Strinja se z izvajanjem poročevalca, da je bil Kebatov glas oddan brez pooblastila in da je komisija nepravilno zavrnila uršulinskega oskrbnika, z drugim pa se ne strinja. Deželni zbor pač mora, da se odpravijo vse pogreške, natančno določiti način za volilno postopanje, v predloženem slučaju je pa naloga zbornice, da volilec

proglasi za zakonite brez izjave, iz katere bi se dalo sklepati, da so ti poslanci prišli v zbornico le nekako iz milosti, saj bodo tudi oni delovali za koristi prebivalstva! (Burno odobravanje med občinstvom!)

Izjava vladnega zastopnika je vplivala na dr. Gregorčiča in njegove tovariše kakor mrzel tuš in prebito klaverno je bil odgovor dr. Gregorčiča, ki se je kakor s šibo kaznovan šolarček opravičeval, da ni hotel, da ni mislil udariti po vladi. Volitve so bile nepravilne, ampak vlada ni kriva, o ne, temveč le volilna komisija. Vlada prav nič! Bolaffio ima vendar samo figurativno predpisani hišni davek in upravno sodišče je reklo, da tak ne sme voliti. Gospod dr. Gregorčič je postal zelo, zelo ponižen.

Nekoliko odločnejši je bil vendar posl. Berbuč, ki je menil, da bi bilo pač zastopnik, da bi se zbornica danes bavila z njegovim poročilom obširnejše in morda že danes odobrila izpodbijane mandate. Ne! To je stvar vlade, če se je ona zmotila, naj ona stori svojo dolžnost, če smo se pa mi zmotili, bomo pa mi potrdili izvolitev. Fiat justitia za vsakogar.

Nato izjavi končno dež. glavar Pajer: Mi smo na krivi poti! Prosim zastopnika vlade, da naj smatra poročilo verifikacijskega odseka le za prošnjo do vlade.

Konec seje. — Malo čuden je res ta izid prve točke s tolikim hrupom improvizirane vojne proti veleposestniškim poslancem, no, pa ker stvar še ni definitivno rešena, smemo pričakovati še kaj bolj čudnega. Prepričani smo, da so gospodje Gregorčič, Pajer et consortes pričakovali vse kaj drugega po onih ljubeznivih besedah vladnega zastopnika v prvi seji, kakor pa ta ledeni tuš, pa so se le zmotili in to precej temeljito, kati končno se je le pokazalo, da pri nas na Goriškem ni prišel do veljave rek —: Ljubljana locuta, causa finita!

„Piccolo“ o razmerah v Istri.

Včerajšnji „Piccolo“ objavlja članek, v katerem se bavi z razmerami v slovenskem taboru Istre. Omenja nekega tozadevnega članka v „Reškem Novem Listu“, ki izjavlja: „Hrvatsko-slovenska večina dežele mora najti svojega izraza tudi na upravi dežele. Istra, ki je po ogromni (k temu „ogromnemu“ pristavlja „Piccolo“ svoj ?) večini slovenska dežela, mora slediti razvoju Dalmacije“.

K omenjeni izjavi „N. L.“ pravi „Piccolo“: „Kdor zahteva za Istro izgled Dalmacije, dokazuje, da ne pozna temeljne razlike dejanskih razmer med eno in drugo deželo. Slovani so v reformi deželnega reda sami priznali italijansko premoč v deželni upravi. To je fakt in priznanje, ki mora služiti v podlago vsem drugim pogajanjem. Slovani morajo na vseh poljih javnega življenja zahtevati in tudi doseči enakost postopanja v smislu pravice: ne morejo pa zahtevati — in niti potrebne moči ne bodo imeli za to — da bi spravili istrske Italijane v podrejeni ali obupni položaj dalmatinskih Hrvatov“.

Priznavamo brez drugega, da je med Istro in Dalmacijo res precejna razlika. Dočim je v Dalmaciji komaj par odstotkov Italijanov, jih je v Istri približno tretjina; gre jim torej v deželnem zboru in v deželni upravi sploh tretjina zastopnikov. Če tudi so pri kompromisu glede reforme deželnega reda leta 1908 Slovani privolili Italijanom premoč v deželnem zboru in s tem v dež. upravi sploh ni še to noben dokaz za „Piccolo“ pretenzijske, ampak le dokaz, da so slovenski zastopniki tedaj — in to v prvi vrsti z ozirom na bedo prebivalstva in iz te izvirajoče potrebe delovanja dež. zbora šli do skrajne meje popustljivosti in da so v interesu dežele se svojo miroljubnost doprinesli največje žrtve, s čemur pa še ni nikakor — kakor že rečeno — da mora ostati vedno tako. Če torej mislijo Italijani, da morajo Slovani zopet doprinesiti tako žrtve — do kakoršnje ne bi se Italijani nikdar povzpeli — ter da se bodo pogajali na podlagi priznanja italijanske premoči — potem se italijanska gospoda zelo motijo. Tudi slovenska dobrota in miroljubje ima neke svoje meje.

Naravnost dragoceno pa je priznanje „Piccola“, da morajo Slovani zahtevati in tudi doseči enakost postopanja na vseh poljih javnega življenja.

Če je temu tako, potem pa smemo vprašati, kako je to, da deželni odbor vse slovenske in hrvatske vloge rešuje izključno v italijanskem jeziku? Zakaj uradi in zavodi, ki so v rokah deželnozbornske večine, nočejo in nočejo dati od sebe slovenske ali hrvatske rešitve? Zakaj italijanska večina deželnega zbora noče in noče slovensko-hrvatski manjšini priznati enakopravnosti v deželnem zboru? Zakaj — pa čemu bi naštevati dalje? Vendar jemljemo na znanje izjavo „Piccola“ ki nam vsaj teoretično brez pridržka priznava pravico do enakopravnosti! To priznanje je za nas zelo dragoceno, vspricho dejstva, da je bilo časov, ko Italijani sploh niso priznavali niti ekzistence Slovanov v Istri, kamo-li pravice do političnega in narodnega uveljavljenja? Sedaj nam že celo priznavajo enakopravnost! Zanimljivo seveda le v teoriji. Toda Italijani v Istri naj le računajo kakor z gotovim dej-

stvom, da ni daleč oni čas, ko bodo morali tudi oni napraviti korak od teorije do — prakse!

Nove doklade.

V tekočem zasedanju se deželni zbor tržaški takorekoč sploh ne bo bavil z drugimi kakor z novimi občinskimi davki, kakor je to razvidno tudi iz poročila deželnega odbora.

Prvi tak novi davek bi bila 2% doklada na eskivalent. Od tega davka bodo prizadele juridične osebe, kakor zadrage, delniške družbe itd., ki posedujejo nepremičnine. Deželni odbor računa od tega davka letno 30.000 K dohodkov.

Drugi davek bi bila povišana pristojbina od dedščin v korist ljudskih šol. Glasou predloga dež. odbora bi znašala ta pristojbina v bodoče:

Za dedščino, ki ne presega 1000 K znaša stalna pristojbina 2 kroni.			
preko K	1000 do K	2000	0.30%
"	2000	10.000	0.40%
"	10.000	20.000	0.50%
"	20.000	30.000	0.70%
"	30.000	40.000	0.90%
"	40.000	60.000	1.10%
"	60.000	80.000	1.40%
"	80.000	100.000	1.70%
"	100.000 in dalje		2. —%

V ostalem ostanejo nespremenjene dosedanje določbe.

Tretji davek bi bila povišana pristojbina od čistih dedščin za bolniške troške občine.

Te pristojbine bi znašale:			
od K	10.000 do K	20.000	0.50%
"	20.000	30.000	0.70%
"	30.000	40.000	0.90%
"	40.000	60.000	1.10%
"	60.000	80.000	1.40%
"	80.000	100.000	1.70%
"	100.000 in dalje		2. —%

Sicer ostane tudi ta zakon nespremenjen.

Vesolja ti darovi gotovo ne napravijo davkoplačevalcem Trsta in okolice!

Domače vesti.

Zaroka. Gospod Fran Saunig v Gorici se je zaročil z gospico Katico Muznikovo iz Kobarida.

„Gorica“ meni očitno, da nas je z vso silo pritisnila od zid s tem, da nas apostrofira, zakaj da ne pišemo nikake bilance o Istri, ne pa da imamo „v želodcu“ le „tiste dežele, kjer so v večini ti prokleti klerikalci“.

„Gorica“ je silno zamahnila se svojo polemiko sekro, ali — kakor je že to njena smola v vseh nje polemičnih borbah proti nam — zadel nas ni. Mi znamo govoriti, a znamo tudi molčati, ko smo uverjeni, da tako zahteva narodna korist. In ta nam je pred očmi, ne pa napadi. Ti nam niso nikoli svrha za-se. V Istri se vrše sedaj pogajanja med obema strankama za mir ali premirje. Taki momentih pač niso primerni za napade ali rekrimacije, ki bi mogle eventualno slabiti mandat njih, ki se pogajajo v imenu naroda. Iz sličnega razloga smo molčali tudi o Štajarski, čeprav imajo tam — v slovenskem delu dežele — vodilno vlogo — „ti prokleti klerikalci“!

„Gorica“ nas vprašuje tudi, zakaj da ne zahtevamo čudežev tudi od tržaških in istrskih poslancev?

Mi ne zahtevamo čudežev ne od tržaških, ne od istrskih in tudi ne od goriških poslancev. Zahtevamo le od vsakogar, da viši svojo narodno dolžnost. Vršenja narodne dolžnosti zahtevamo tudi od poslancev Gregorčičeve stranke, a tudi to le v meri možnosti, kakor smo pokazali in dokazali v odgovoru „Gorici“ na drugem mestu današnjega izdaja.

Nižji in višji narod! Prejeli smo: Oltam v Slovanu št. 2. t. l.:

„Vseobči svetovni shod narodov se je vršil lani kot prvi tak shod, in sicer v Londonu. Udeležba je bila neobičajno velika, približno 1200 oseb. Naši časopisi o njem niso poročali, vsaj obširneje ne. Take stvari smatramo za reči, ki se nas direktno ne tičejo; moglo bi se zgoditi, da bi celo smetili tistega, ki bi se pri nas zanimal za — Maroko za Perzijo ali za svetovne shode. S tem pridemo do tega, da svet nič ne ve o nas, a mi nič o svetu. Seveda nam manjka tiste odgovornosti in nastopu, ki jo imajo pripadniki velikih narodov, manjka nam pa tudi — znanja jezikov. Koga bi poslali mi na ta kongres? Hrvati in Srbi imajo mnogo več inteligence, ki ima francosko, italijansko in angleško izobrazbo. Zato ostajamo doma. Či hi so poslali dr. Suma, ki pa je očitno bil bolj pasiven opazovalec. Na kongresu, ki so se ga udeležili tudi manjši narodi, je prevladoval nazor: Ni narodov višjih in nižjih, dast se razlika v številu, sposobnostih in razvoju poedinih narodov ne da tajiti. Slabše in manj izobražene pa naj silnejši in izobraženejši prijateljski vzgajajo, izobražujejo, a naj jih ne tlačijo“.

Med temi 1200 udeleženci se je nahajal morda tudi „Piccolo“ poročevalec (saj jih ima povsod in je vse „naštro“), a vendar nisem nič čital o tem v njegovih predalcih. Misli si: težko je, da bi mi slinešil in izobraženejši z 20-letno kulturno pripratostjo vzgajali in izobraževali druge in da

bi jih ne tlačili. — Kam pa bi prišli mi? E la nostra città italiana? (Prilomba uredništva: „Piccolo“ im prav! Opravičeni so njegovi pomisleki in njegove bojzani glede usode italijanstva — ali le njegovega, „Piccolovega“ laži-italijanstva —, če bi se Italijani tako spozabili, da bi postali nasproti Slovanom — pravični!!)

To bi bilo res nevarno početje za kofca, ki stoji na . . . lončenih, umetno narejenih nogah!)

Našim narodnim društvom! Prejeli smo: Mi tržaški Slovenci smo od nekdaj pogrešali tega, kar v drugih narodih vspehuja maso: pogrešali smo narodne priproste — pesmice. Pogrešali smo je še posebno za našo mestno in okolišansko mladino, ki so jej razne italijanske canzonette kar naležljive.

Naši stari zaslužni pevski društvi „Velesila“ v Skednju in „Slavu“ v Sv. M. M. spodnji sta bili prvi, ki sta sprevideli to potrebo in sta nam nekaj let zaporedoma preskrbeli prijaznih popevk ob novem letu. Zakaj sta nehali — mi ni znano. Popevke, prvič proizvajane od „Velesile“ in „Slave“, so dosegale še precej lepih uspehov in ako bi šlo tako naprej, sem prepričan, da bi „canzonette“ prej ali slej popolnoma izginile iz naše okolice. Neobhodno potrebno je torej, da bi zopet — če že ne „Velesila“ in „Slava“ — pa kako drugo narodno društvo nadaljevalo to delo! Saj imamo, ako se ne motim, v mestu in okolici nad 50 narodnih društev.

Res je sicer, da imamo Slovenci mnogo krasnih zborov, ali to so — bolj teške pesmi, ki jih brez šole sploh ni možno peti. Imamo tudi lahkih starih pesmi, ali dandanes si svet želi vedno kaj novega, ki ima — ravno zato, ker je novo — svoj poseben čar in vabilnost. Zato: na delo, naša narodna društva!

Ciril-Metodov ples. Danes zvečer ob 9. uri se vrši v restavraciji „Balkan“ odhorovala seja. Ker se bliža dan prireditve in se je treba lotiti vsega podrobnega dela, se prosijo, da se vsi g. odborniki, ki so sprejeli delo v posameznih odsekih, današnje seje gotovo in točno udeležijo. Dobrodošli so tudi gospodje, ki bi želeli pri odboru sodelovati, a se dosedaj še niso oglasili.

Otroško delo v Avstriji. — Avstrijska vlada je v letu 1908 uvela obširna poizvedovanja o delu otrok, da zadobi čim obširnejše statistične podatke, ki naj bi služili v podlago za eventualno novo uredbo otroškega dela. O teh poizvedovanjih sta izšla že dva zvezka. Zadnji zvezek vsebuje zlasti podatke o pogostosti otroškega dela in o delih, ki jih izvršujejo otroci v raznih obratnih panogah in vrstah tega dela.

Ugotovljeno je, da je nad tretjina otrok (348), kolikor jih je zajelo to poizvedovanje, pritegnjena izven šole delom gospodarskega značaja. Odstotek delujočih otrok raste vseuprek s starostjo in je posebej visok pri osirotelih in nezakonskih otrocih.

V občinah po deželi je delo otrok povprečno v vsej državi še enkrat tako razširjeno, nego po mestih.

Rečena publikacija podaja tudi sliko o izredno velikim mnogovrstnostim otroškega dela. Na p. gosteja pa so gospodarska, domača in industrijska dela. Znatno pa je tudi delo otrok pri gostilniških, pivniških obratih, potem v trgovini in prometu, kjer porabljajo otroke kakor raznaševalce in tekače. Blizu polovica delajočih otrok opravlja izmenjevalno dela različnih vrst, n. pr. v hiši in pri gospodarstvu, ali pri industriji in poleg tega pri poljedelstvu. Dela, ki opravljajo otroci v raznih panogah dela, so v rečeni publikaciji navedena in opisana, kolikor potrebno. Posebno mnogolična so industrijska dela otrok. V prvi vrsti v tekstilni industriji.

Tej pripada nad polovica vseh industrijsko delujočih otrok, v kolikor so zbrani podatki.

Tretji in zaključni zvezek bo govoril posebej o dnevnem delavnem času in o nočnem delu otrok, o njihovih plačilih in delavnih pogojih, kakor tudi o vplivu dela na telesni, duševni in uravstveni razvoj otrok.

Zavarovalnica za govejo živino v Bazovici sklicuje za prihodnjo nedeljo vnovič izreden občni zbor, ker na zborovanju minole nedelje ni bilo zadostne udeležbe. — Zborovanje se bo vršilo v „Gosp. konsumnem društvu“. Odbor se nadeja polnoštevne udeležbe.

Tržaška mala kronika.

Dve jako drzni tatvini. V ulici Dante Alighieri št. 2 se nahaja v pritličju zlatarska delavnica tvrdke Balzaretta & Zarella. Predvčerajšnjem zvečer so zaprli delavnico kakor po navadi nekaj po 7. uri zvečer in lastniki so odšli. Ob 8.30 je pa redar, ki je šel tod mimo, zagledal moža, ki jo je urno popihnil, čem je zapazil redarja. Naprej hitel je redar konstatiral da je bila delavnica odprta. Stopil je noter. Sredi štacune se je

nahajal voziček in na njem blagajnica. Šlo je torej za sila drzno tatvino, ki se je izjalovila le vsled prihoda redarja. Tvrdekni lastniki so bili takoj o tem opozorjeni. Prišli so na lice mesta in blagajnico so zopet postavili na svoje mesto. V blagajni je bilo 10.000 K.

Včeraj zjutraj sta bila aretirana dva, ki sta na sumu, in policija išče še tretjega.

V ul. Toro št. 1 ima g. Ivan Bibica prodajalno vina. Ko se je včeraj zjutraj podal v svojo prodajalno, je zagledal, da so bili po noči tatovi na obisku. Poskusili so prevrtni blagajno s svedrom in res na desni strani blagajne je bila že luknja v obliki polumeseca. Ali dalje ni šlo. Morda se je zlomila ost svedra, morda pa jih je kdo premotil. Zato so se tatovi odškodovali s tem, da so ulomili predal, iz katerega so vkrali 240 K. V blagajni pa bi bili dobili 1300 K. — Tatovi so vdrl v prodajalno, spustivši se na dvorišče po vrvi z okna v mezaninu stopnišča!

Zlezli so potem skozi okno stranišča v Bibličeve lokale.

Tatvina v bolnišnici. Poročali smo že o veliki tatvini v mestni bolnišnici. Iz pralnice bolnišnice je zmanjkalo kar 1500 odelj. Aretirane so bile štiri perice, ki so osumljene.

Trije mali požarji. Sinoči ob 6.25 je soproga g. Silvija Malossi, stanujoča v ul. Giulia št. 28 šla s petrolejko v roki v sobo iskat v ormar komad obleke. Blizu ormara se je gospej izpodrsnilo, da je padla in se je svetilka razbila. Goreče petroleje je kmalo doseglo tudi obleko v ormarju, ki je začela goreti. Škode je okoli 600 K. — V ul. Media št. 38 se je sinoči ob 7.15 v kamnoseški delavnici iz neznanih vzrokov vnelo ogelje. — Ob 10.30 je pa v ul. Ferriera št. 37 plinova svetilka vnela izločbeno okno ondote pekarne. — Škoda ni velika.

V vseh treh slučajih so bili pozvani mestni gasilci, ki so pa kmalu udušili ogenj.

Redar ponesrečil. 27-letni redar Anton Železnik je včeraj popoldne na komisarjatu v ul. Chiozza padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Spravili so ga v vojaško bolnišnico.

Naše gledališče.

V nedeljo zvečer se po letu dni prestanka predloži popularna opereta „MAM' ZELLE NITOUCHE“

S to opereto je naše gledališče pričelo negovati ta žanr gledališke umetnosti. Nedeljska predstava bo tudi dokazala, kakor kak napredek je v tem pogledu napravilo naše gledališče. Predstava je v abonementu.

Popoldne se ponovi burka ob ljudskih cenah

„CHARLEYJEVA TETKA“, ki je v nedeljo vzbudila toliko smeha.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. V soboto „Aida“. V nedeljo premijera Verdijeve opere „Otello“ EDEN. Varijetetna predstava.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila v soboto, dne 20. t. m. od 9—12 predpoldne in od 3—6 popoldne:

Chiffonier, umivalnik za 2 osebi, nočne omarice, kredenčna omara, omara s štirimi predali, slike, stekla in klobuk za svetilke, tulipani, elektr. svetilke, plinove svetilke, aparati Auer, rešeta, petelini, prah „Perolin“ za čiščenje parketov, aparati „Sanitor“, izolatorji in drugi instalacijski predmeti.

Veselo do življenja in življenska moč zahtevata zdravo telo in zdrave živce. Kdor hoče ohraniti svoje telo krepko in hoče

okrepiti svoje živce,

ne najde boljšega sredstva, nego je dobro znana, izkušena Scottova emulzija z apnenimi matronovimi hipofosfiti. Že 35 let velja Scottova emulzija kot izborna sredstvo proti ošibljenju in utrujenju in sicer radi tega, ker vsebuje

Scottova emulzija

v svojih sestavinah izključno najboljše surovine.

Pri nakupu naj se izrecno zahteva SCOTT-ova emulzija. Znamka „Scott“, ki je upeljana že 35 let, jamči za dobroto in uspeh.

Cena orig. steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE

Mnenje gosp. dr. J. Matouška

primarija — Kromeriž

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Predpisal sem ŽELEZNATO KINA VINA SERRAVALLO v prvi vrsti nevrastenčnim bolnikom, ki so se pritoževali o metenju želodca. V relativno kratkem času se je pojavil apetit, boljše prebavljanje in hitra vstopava telesa, tako da jaz lahko priporočam Vaše zdravilo, ki se je dobro izkazalo v sličnih slučajih.

KROMERIŽ, 23. marca 1910.

Dr. J. MATOUŠEK.

Broj 7.

Oglas natječaja.

Otvora se natječaj na mjesto općinskog liječnika zdravstvenog okružja Roč-Buzet sa sjedištem u Roču i to na temelju pokrajinskog zakona od 12. kolovoza 1907. Br. 39.

Sa ovom službom skopčana je godišnja plaća od K 3000 za liječena siromaha. Osim toga zaslužiti će privatnom praksom i za lijekeve, pošto je dužan držati farmaceutički ormar, nadalje ciepljenjem kozica, prigodom sudbenih komisija i za vrijeme epidemija i pošto c. kr. državna železnica nema u blizini svojeg liječnika, nije izključeno, da bi s vremenom mogao postati i železničkim liječnikom.

Uz kvalifikacije ustanovljene u gore spomenutom zakonu mora natjecatelj poznavati hrv. ili koji od slavenskih jezika.

Dokumentirane molbe treba podastrijeti do 10. veljače 1912. na predsjedništvo ovoga zdravstvenoga okružja putem općinskog glavarstva u Roču.

Zdravstveni Odbor zdravstvenog okružja Roč-Buzet

U ROČU u Istri, dne 9. I. 1912.

Predsjednik: BUŽDON v. r.

Moka „O“

„griffig“ in dvojni „griffig“ na drobno 38 vin. kg.

Zdrob (gris) za polento I. vrste

po 26 vin. kg

Oves I. vrste K 20-80 100 kg

Oves II. „ „ 19- „ „

Seno . . . „ 7- „ „

Baruch in drug

Trst, ul. della Rffineria št. 7.

LEKS. FRANC HAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Telesnik vira za dobivanje kavea kava.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALTANTON - TRST

Najboljše in najcenejše gorivo

Briquettes znam. „Klara“

izključna zaloga SILVIO MALOSI

Trst, ulica Gelsi št. 3

TELEFON 18-89.

Cena : K 4 50 — 100 kilogramov

s dostavljenjem fr. nko.

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda!

Velika klobučarna Romeo Doplicher Klobuki iz klobučevine prvih tovarn. Specijaliteta: trdi angleški klobuki. Emporij kap za potovanje in za šport.	TRST Corso št. 34. 223
---	---